

Editörden: | M. Murat Yüceşahin[♦]
Yeni bir sayıya başlarken | Pınar Yazgan[♦]

Göç Dergisi yayın hayatındaki üç sayıyı geride bırakıyor ve bizler bu mutluluğu sizlerle paylaşmanın ve yeni sayımızı takdim etmenin heyecanı içerisindeyiz.

Dünyanın hemen her yerinde gittikçe artan insan hareketliliği akademyada göç araştırmaları alanında yapılan bilimsel aktivitelerin sayısını hızlıca çoğaltıyor. Ancak uzun bir süredir Suriye’yi bir yaşam mekânı olmaktan çıkaran çatışma ortamı, kriz öncesinde burada yaşayan insanların pek çoğunu ülkelerini terk etmek zorunda bırakıyor. Bu süreçte başka ülkelere, daha iyi yaşam koşullarına ve alanlarına sahip olabilmek arzusuyla durmadan yer değiştiren Suriyelilerin kimi zaman Akdeniz ve Orta Doğu bölgeleri ile Avrupa’da dramatik bir şekilde sonlanan yolculuk ve yaşam mücadelesi deneyimlerine tanık oluyoruz.¹

Kısa bir süre önce karşılaştığımız Suriyeli bir çocuğun, Aylan Kurdi, Ege’de kıyıya vuran cansız bedeni, çok trajik bir görüntüyle gündeme geldi. Aylan’ın bu görüntüsü, Suriyelilerin ülkelerini terk etmek zorunda kalarak yüklendikleri zorluğun boyutunu ve kimi zaman yaşadığı imkânsızlıklarını tüm dünyada gündeme getirmekle kalmayıp, bu hareketliliğin Avrupa’ya da sıçrayan bir mülteci krizine dönüşmekte olduğunu; bizlere de çalışma alanımızın önemini ve sorumluluklarını bir kez daha hatırlattı.

Aylan, babası Abdullah, annesi Rihan ve abisi Galip ile birlikte 2 Eylül Çarşamba sabahı erken saatlerde Türkiye’den ayrılarak İstanköy (Kos) adasına gitmek için onlarla yola çıktı. Ancak umuda doğru yolculuk kıyıda ayrıldıktan birkaç saat sonra yüksek dalgaların botu devirmesiyle birlikte Ege Denizi sularında sona erdi. Süregiden Suriyeli ‘mülteci’ akınının ne derece trajik boyutlara ulaştığına sadece alanda çalışan akademisyen ve sivil toplum üyeleri olarak değil, aynı zamanda sıradan bireyler olarak da şahit olduk.

Şimdilerde ise bir yandan Doğu ve Güney Avrupa sınırlarını geçme pahasına sayısız mültecinin Akdeniz sularında hayatını kaybedişi, diğer yandan Türkiye’nin Avrupa sınırına dayanan Suriyelilerin durumunun çözüme kavuşturulması zor krizler olarak gündeme yerleşiyor. Bu oldukça yeni gündem, yaşanan yoğun kitlesel hareketlerin sürdüğü çeşitli yerlerde ne tür yeni yer değiştirme stratejilerinin ve mekanizmaların ortaya çıkacağı ve bütün bunların

[♦] Doç. Dr. M. Murat Yüceşahin Ankara Üniversitesi Coğrafya Bölümü öğretim üyesidir ve Celal Bayar Üniversitesi Nüfus ve Göç Araştırmaları ve Uygulama Merkezi Danışma Kurulu üyesidir; e-posta: mmyucesahin@yahoo.com.

[♦]Yrd. Doç. Dr. Pınar Yazgan Sakarya Üniversitesi Sosyoloji Bölümü öğretim üyesidir; e-posta: pyazgan@gmail.com.

¹ Bu konuda kapsamlı bir özel sayı Migration Letters dergisinin Eylül 2015 sayısında yayınlandı. Bkz. <http://www.tplondon.com/journal/index.php/ml/issue/view/70>

ne ölçüde yeni toplumsal sorunlara yol açabileceği konularında bizleri düşünmeye sevk ediyor. Bu anlamda, böylesine hareketlerin yaratabileceği yeni sorunsallar karşısında göçmen politikalarının gözden geçirilmesi ve bu doğrultuda yeni politika üretimi ihtiyacı olan alanların belirginleşmesi çeşitli ülkeler bakımından dikkat çekici hale geliyor. Örneğin, Budapeşte'de bekleyen Suriyeli ve Afgan mülteciler, bölgeden elde edilen izlenimlerle Almanya ve Avusturya'ya doğru olası yeni bir mekânsal hareketliliği akıllara getiriyor. Almanya ve Avusturya'nın mültecilere sınırlarını açma kararları ise Avrupa ülkelerinde mülteci kabulü konularının hararetli bir şekilde yeniden gündeme alınmasını sağlıyor.

Böylece Suriyeli kitlesel akını, 2011'de ülke içi bir krizle başlayan, ama 2015 yazında gittikçe dünyanın çeşitli yerlerini ilgilendiren bir boyut kazanmaya devam ediyor. Ancak Türkiye'nin tarihi boyunca göçlere sahne ve tanık olmuş ve son yıllarda hem göç veren hem de göç alan bir ülke olarak tanımlanmaya başladığının da altını çizmemiz gerekiyor. Tam da bu noktada, *Göç Dergisi*'nin bir yıl önce ilk sayısı ile yayın hayatına başlaması ve derginin özellikle Türkiye'nin cumhuriyet tarihi sürecinde maruz kaldığı en büyük kitlesel bu hareketi ilgi alanlarından biri olarak önemsemesiyle onun göç araştırmaları alanında önemli bir yerde durduğunu söylememize yetiyor. *Göç Dergisi*'nin ikinci cildinin ikinci sayısı, dört makale, bir araştırma-saha notu, bir görüş ve de bir değerlendirme ve inceleme yazısından oluşuyor.

Sayı, Prag'da gerçekleşen Türk Göç Konferansı 2015'in (Turkish Migration Conference, 2015)², Southern Methodist Üniversitesi'nden Professor Caroline Brettell'in açılış konuşmasının tercüme yazısıyla başlıyor. Aslında bu yazı Brettell'in daha önce yayımladığı "Kamusal alana giriş: ABD'de göçmenlerin vatandaşlığa geçiş deneyimleri" başlıklı makalesine dayanıyor. Brettell çalışmasında, Dallas Fort Worths Metropol bölgesinde yaşayan Hindistan ve Vietnam doğumlu göçmenlerin ABD vatandaşlığına geçiş süreçlerini nitel saha çalışmasına dayalı olarak, kültürel vatandaşlık kavramı çerçevesinde ele alıyor. Yazı, sivil toplum ve siyasete katılım süreçleri, vatandaşlık edinme ile yeni göçmenlerin aidiyeti ve Amerikan kimliği arasındaki bağıntılara odaklanması bakımından oldukça ilginç.

Bu sayıda ikinci sırada Bilecen ve Araz'ın "Londra'da yaşayan Türkiyeli göçmenlerin etnik ve mezhepsel aidiyetlerinin siyasal tutum ve davranışlarına etkisi" başlıklı makaleleri yer alıyor. Çalışma, Türkiyeli göçmenlerin etnik (Türk/Kürt) ve mezhepsel (Sünni/Alevi) kimliklerinin Türkiye ve İngiltere siyasetine yönelik ilgileri ve katılım düzeyleri üzerindeki etkisini görmek bakımından oldukça enteresan gözüküyor.

Üçüncü sıradaki yazı, Sivri'nin "Şirde sürgününün izdüşümü: Özkan Mert'in ülkesinden ayrılan bir işçinin türküsü ve bir mültecinin mektubu şiirlerine göstergebilimsel bir yaklaşım" başlığını taşıyor. Bu makale ise göç ve edebiyat ilişkisi alanında biçimsel ve içerik analizine yönelik bir analizi içeren inceleme.

² Konferansla ilgili detaylı bilgi ve bildiri çağrıları için bkz. www.turkishmigration.com.
www.gocdergisi.com

Ulusoy'un kaleme aldığı "Diasporayı yeniden düşünmek: Diaspora teorisi ve modern diasporanın temel parametreleri" başlıklı teorik inceleme yazısı bu sayının bir diğer makalesi. Diaspora teorisinin iki temel yaklaşımının esas alındığı bu yazıda Ulusoy, göçten ayrı bir disiplin olarak tanımlanan diaspora çalışmalarının dünyada 1980'li yıllardan beri gündemde olmasına karşın Türkiye'de çok yetkin bir kısım araştırmacı ve akademisyen dışında, gereken ilgiyi görememesini ve göç kapsamında bir konu olarak değerlendirilmesini acı bir üslupla eleştiriyor.

Sayının görüş bölümünde Gedik'in "İç göç verilerimiz üzerine bazı düşünceler" başlıklı makalesi yer alıyor. Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde halen yarı zamanlı Profesör olarak görev yapan ve alanda içgöç çalışmalarıyla tanınan Ayşe Gedik, Prag'da Türk Göç Konferansı'nda kendisine takdim edilen yaşam boyu katkı ödülüne istinaden kaleme aldığı bu yazıda Türkiye İstatistik Kurumu'nun hazırladığı iç göç ile ilgili verilerin bazı özelliklerini anlatıp, eleştirilmekte ve öneriler sunulmaktadır. Çalışmada yazarın verilerin sürekliliği ve içeriğinin önemi, kullanıcılar açısından kurumlar ile olan ilişkiler, yayın ve internet farkı, verilerin formal olarak kurumca değerlendirilmesi ve Türkiye'nin özel durumu gibi konularda açılımlar sunması dikkat çekici.

Sayımızdaki bir başka katkı, Yücesahin'in geçtiğimiz haziranda Prag'da gerçekleştirilen Türk Göç Konferansı'nın alana önemli katkısının altını çizen "Konferans değerlendirme: Türk Göç Konferansı 2015, Prag, Çek Cumhuriyeti" başlıklı makalesi. *Göç Dergisi*'nin bu yazıda olduğu gibi konferans değerlendirme yazılarına da yer vermesi derginin alanındaki rolünü gösteren farklılıklarından biri.

Sayımızın 'araştırma-saha notları' kategorisindeki son yazısı, Lordoğlu ve Aslan'ın "Beş sınır kenti ve işgücü piyasalarında değişim: 2011-2014" başlığını taşıyor. Bu çalışma beş sınır kentinde yapılan mülakatlara dayalı olarak özellikle Suriye'deki iç savaş sonucu Türkiye'ye gelenlerin bu illerdeki işgücü piyasaları üzerindeki etkileri ve muhtemel sonuçlarını konu ediniyor.

Dünyanın her yerinde olduğu gibi, Türkiye'ye yönelen kitlesel akınlara iştirak eden mülteci ve sığınmacıların büyük bir kısmının çocuklar ve kadınlardan oluştuğunu biliyoruz. Göç yazını, özellikle de Türkçe yazında hem kadın ve cinsiyet hem de çocuklar üzerine yeterli çalışma yapıldığını söylemek zor. Bu farkındalık, kitlesel hareketlerde sığınmacı çocukların kimi zaman daha trajik olaylara maruz kalması dergimiz için 'Göç ve Çocuk' temalı bir özel sayı ihtiyacını gündeme getirdi. *Göç Dergisi*'nin Mayıs 2016'da yayımlanacak olan 'Göç ve Çocuk' temalı özel bir sayı olarak planladık ve bu özel sayının editörlüğünü Marmara Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Yasemin Çakırer Özservet üstleniyor. Bu bağlamda *Göç Dergisi*, gelecek sayının temasına uygun olan, özgün araştırma makalelerinizi ve katkılarınızı bekliyoruz. Özel sayı makale çağrı metnine <http://www.gocdergisi.com/cfp> adresinden ulaşabilirsiniz. Ayrıca bilgi için bizlerle iletişime geçebilirsiniz.

Dergimizin elektronik sayfalarında ayrıca sıklıkla başvuru kanun ve düzenleme metinlerini derlediğimiz, araştırmacıların kolayca ulaşabileceği bir

alan oluşturuyoruz (bkz. <http://www.gocdergisi.com/kaynak>). Bu alana yeni metinler ve bağlantılar eklemeye devam edeceğiz. Umarız bu alanda çalışanlar için kullanışlı bir kaynak olarak bunu geliştirebiliriz.

Daha paylaşılabilir bir dünyaya kavuşabilmek umuduyla...

ABSTRACT

Editorial: Introduction to a new issue

Göç Dergisi has completed the first three issues and we are very proud of presenting the new issue to our readers. Almost everywhere around the world, there is an increasing human mobility which encourages and increases the interest and number of studies in academia on the subject matter. However, for a long while, the conflict which made Syria uninhabitable drives the people out of their homes. In this process, we are witnessing some Syrians who hope for better living conditions willing to move to other countries face tragic ends in Mediterranean, Middle Eastern or European countries.

Keywords: migration; migrant; asylum seeker; refugee; Syria; Turkey